

यत्र यस्मिन्नेव काले साकमेधैर्यज्ञते तत्तदानीं तदनन्तरकालेऽएव यज्ञमानः शुना-
सीर्येण यज्ञेत ननु शुनासीर्यस्यापि चातुर्मास्यत्वान्मासचतुष्टयस्य व्यवधानम-
पेक्षितमित्याहु यद्वाऽइति चतुर्षु-चतुर्षु मासेषु संवत्सरस्य मध्ये वैश्वदेववरु-
णप्रघाससाकमेधभेदेन त्रिस्त्रिवारं यज्ञतऽइति यत्^{१)} तेनैव संवत्सरमाप्नोति
वैश्वदेवादयः प्रत्येकं चतुर्मासयुक्ता^{२)} इति तदनुष्ठानेनैव तेषां द्वादशानामवाप्त-
त्वात् तत्समुदायद्वयः संवत्सरोऽपि यज्ञमानस्य स्वायत्तो ज्ञात इत्यर्थः उक्तमर्थं
निगमयति तस्मादिति यस्माच्चतुर्थपर्वणः शुनासीर्यस्य संवत्सरातिरिक्तः प्राति-
स्विकः कालो नास्ति तस्माद्यदा कदाचिदेव साकमेधानन्तरं यज्ञेत इत्यर्थः
एतदेवानन्तर्यं सूत्रकृताप्युक्तम् शुनासीरीयमत इति ।

यदेहेत्^{३)} ॥ २ ॥ साकमेधानन्तरं यज्ञमानो यदेहेत् तदानीमेव द्यहे द्यहे
चतुरहे अर्धमासे मासि चतुर्षु मासेषु वा तदा शुनासीरीयं कुर्यात् ।

पौर्णमासधर्मा बर्हिर्वर्जम् ॥ ३ ॥ बर्हिस्तु वैश्वदेवपर्ववत्त्रेधासंनद्धं भवति ।
बर्हिर्ग्रहणं प्राचीनप्रवणदेशाकृतवासःकुशप्रस्वः-प्रस्तर-इत्येवमादीनामुपलक्षणा-
र्थम्^{४)} श्रुतौ तेषामप्रतिषिद्धत्वात् तथा हि अथ यस्मादुनासीर्येणेति (२. ६. ३. २)
प्रकृत्य तस्यावृत्तोपष्टयजुरिति (१३) अत्रोत्तरवेदिपृषदाज्ययोरप्राप्तयोरेव प्रति-
षेधान्नित्यानुवादः । अग्निमन्थनं तत्र प्रतिषिद्धम् न मन्यन्त्यग्निमिति तेषां वै
चतुर्ध्वग्निं मन्यन्तीति (११. ५. २. ८) विधानमपि मन्यनस्यास्ति अतो विहितप्र-
तिषिद्धत्वान्मन्यनस्य शुनासीरीये विकल्पः तत्र यदा मन्यनपक्ष आश्रीयते तदा
वैश्वदेववन्नवप्रयाजनवानुयाजादि भवति बह्वचब्राह्मणे तत्सूत्रे च तथा दर्शनात् ।
पञ्च प्रयाजा इत्यादिना (२. ६. ३. ३) नवप्रयाजनवानुयाजानां त्रयाणां समिष्टयजु-
षाम् वैश्वदेवधर्माश्चातुर्मास्येष्वित्यनेन (४. ३. ४) प्राप्तानां निषेधः तद्यतिरिक्तानां
वैश्वदेवधर्मा[णां] प्रतिषेधाभावात् त्रेधा बर्हिः कुशप्रस्वः प्रस्तरः प्राचीनप्रवणो
देशोऽकृतानि वासांसि चेत्येते वैश्वदेवधर्मा अत्र^{५)} भवत्येव ।

नित्येभ्योऽधिकानि ॥ ४ ॥ पञ्चभ्य आग्नेयादिपौल्लान्तेभ्योः हविर्भ्यः ।

१) Thus Mādhava l. c. यज्ञते २. २) चातुर्मास्ययु° २. चातुर्मासयु° Mādhava.
३) यदेहेत् Ss. ४) sic! a rather ungrammatical compound! ५) ? अवध २.